

Silkeborg Lærereforenings Budgetinformation 2019

Indhold

Indledning.....	1
Helt overordnet mener Silkeborg Lærereforening	2
Silkeborg Kommunes udgifter til folkeskolen pr. elev.	3
Indtægts/skattegrundlag.....	5
Lønsumsstyring	6
Kvalitetsrapporten	7
Beskrivelse af en lærers arbejde	8
Udtalelser fra lærere	9
Konklusion	11

Indledning

Som led i budgetdebatten udsender Silkeborg Lærereforening igen i år en Budgetinformation i forbindelse med behandlingen af Silkeborg Kommunes budget 2019.

Tallene i Silkeborg Lærereforenings Budgetinformation tager udgangspunkt i det foreslåede budget for 2019, og i de planlægningstal, som Silkeborg Kommunes skoleafdeling hvert år udsender som sine budgetforudsætninger for bevilling 41 – skoleområdet.

Silkeborg Lærereforening er klar over, at tallene i budgettet og budgetforudsætningerne kan ændre sig gennem politikernes behandling af budgettet i løbet af efteråret.

Vi vil gerne sige tak til skoleafdelingen for et godt og konstruktivt samarbejde.

Vi opfordrer til, at alle deltager i debatten om skolernes budget i Silkeborg Kommune.

Helt overordnet mener Silkeborg Lærereforening

Efter kommunalvalget i 2017 blev der indgået en konstitueringsaftale, der giver løfter om, at skolerne skal på landsgennemsnittet hvad angår udgiften pr. elev. Som ses i tabellen på side 3 har Silkeborg kommune budgetteret med at bruge 60.037 kr. og landsgennemsnittet ligger på 68.178 kr. Hvis udgiftsniveauet skulle følge landsgennemsnittet allerede fra næste skoleår, ville det betyde en tilførsel på 10.486 elever x 68.178 kr. – 60.037 kr. = 85.366.526 kr.

Vi er klar over, at det ikke kan ske med et hug, men vi er til gengæld også meget opmærksom på, hvornår og til hvad løftet sker.

Vi ser frem til, at tilførslen kommer ud på skolerne, for der er hårdt brug for ressourcerne. Alle skoler har brug for en øget tildeling.

Fakta er, at skolerne er nødt til at sætte undervisningstimetallet op for lærerne, hvilket betyder, at langt de fleste lærere underviser op mod 800 timer om året. Dette har konsekvenser for kvaliteten af undervisningen og i sidste ende elevernes udbytte af undervisningen. Konsekvenserne ses i afsnittet om kvalitetsrapporten. Desuden beskriver vi en lærers hverdag samt kommer med bud på, hvor de nye ressourcer kan bruges til gavn for eleverne – og dermed lærerne.

Til det kommende budget holdes skoleområdet fri for 1 % besparelsen. Det er vi naturligvis meget tilfredse med. Alligevel presses folkeskolen med 1,5 % besparelse pga. stigende udgifter til specialområdet, private skoler/efterskoler samt den manglende omstillingspulje. Områder, der før var finansieret af omstillingspuljen, bl.a. dele af pædagogisk udviklingssektion og Fablab, skal nu finansieres af den samlede tilførsel til skoleområdet.

Derudover vil skolerne opleve en skjult besparelse pga. af et faldende elevtal, som ikke medfører forholdsvis færre klasser. Der skal ifølge folkeskoleloven stadig som minimum bruges ressourcer til en lærer, et fag og en klasse. Når der er et fald på 94 elever = 5.689.726 kr. og det kun betyder en klasse mindre, presses skolernes økonomi derfor endnu mere. Politisk vil vi anbefale en klassetildeling fremfor en elevtildeling, så demografien ikke kommer på tværs af skolelovgivningen. Oveni det betyder lønsumsstyringen stadig, at skolerne ikke får den konkrete lønsum ud, som de har brug for til det personale, de er normeret til. Det viser vi også på side 6.

Vi noterer os, at der i budgetforslaget arbejdes med reduktioner på samlet 15,5 mio. kr. samt knap 6 millioner på faldende elevtal.

Den foreslåede besparelse i overskrifter:

27 % på Pædagogisk Sektion	2.000.000 kr.
46 % på Pædagogisk udvikling	500.000 kr.
7 % på Fablab	250.000 kr.
22 % på fast ejendom	1.250.000 kr.
1,5 % på løn, folkeskoler	7.200.000 kr.
1,5 % på løn, specialskoler	900.000 kr.
1,5 % på løn, ungdomsskolen	400.000 kr.
1,5 % på løn, SFO	1.300.000 kr.
4,0 % på undervisningsmidler	800.000 kr.
4,0 & på bønudgifter, SFO	400.000 kr.
1,5 % på PPR	300.000 kr.
1,5 % på Tandplejen	400.000 kr.
Samlet	15.500.000 kr.

Silkeborg Kommunes udgifter til folkeskolen pr. elev.

Udg. til folkeskolen (netto) pr. elev

Tabel 1

Kommune	2017	2018
Samsø	97.442	120.673
Lemvig	73.450	78.444
Syddjurs	72.162	73.210
Struer	69.962	72.519
Aarhus	69.809	70.474
Ringkøbing-Skjern	68.208	69.754
Ikast-Brande	69.149	67.103
Randers	68.202	66.934
Norddjurs	71.640	66.296
Odder	63.567	66.112
Hedensted	69.497	65.983
Viborg	63.586	65.891
Herning	64.975	65.097
Horsens	64.927	64.372
Favrskov	60.338	63.610
Skanderborg	60.896	61.422
Holstebro	61.781	60.994
Silkeborg	60.108	60.037
Skive	60.064	58.028
Gennemsnit region	64.037	65.447
Nationalt	67.842	68.178

Beløb Silkeborg Kommune skal tilføre

Tabel 2

2017

Kommune	Beløb i mio. kr.
Samsø	635,8
Lemvig	193,0
Syddjurs	138,1
Struer	130,9
Aarhus	109,4
Ringkøbing-Skjern	101,9
Ikast-Brande	74,1
Randers	72,3
Norddjurs	65,6
Odder	63,7
Hedensted	62,3
Viborg	61,4
Herning	53,1
Horsens	45,5
Favrskov	37,5
Skanderborg	14,5
Holstebro	10,0
Silkeborg	0,0
Skive	-21,1
Gennemsnit region	64,7
Nationalt	85,4

Udvikling 2008 – 2017 i udgifter pr. elev
reguleret for pris- og lønstigninger

Tabel 3

Kommune	Udvikling i kr.
Samsø	32.715
Syddjurs	17.991
Struer	13.006
Lemvig	11.957
Viborg	7.367
Ringkøbing-Skjern	6.420
Ikast-Brande	5.876
Randers	4.816
Herning	3.278
Favrskov	3.134
Odder	1.521
Aarhus	1.473
Skive	1.065
Skanderborg	183
Holstebro	-86
Silkeborg	-599
Hedensted	-2.908
Norddjurs	-3.284
Horsens	-6.389
Gennemsnit	2.625
Nationalt	1.069

Kommentarer:

Tabel 1: Tallene for 2017 er regnskabstal og for 2018 budgettal.

Tabel 2: Det beløb, der skal tilføres normalundervisningen for at nå et tilsvarende udgiftsniveau.

Tabel 3: Nettobeløb pr. elev der er tilført normalundervisningen set i forhold til 2008, når der er korrigeret for pris- og lønfremskrivninger.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal.

Vi konstaterer:

Silkeborg ligger 2. nederst i tildeling, som det fremgår af tabel 1. I konstitueringsaftalen efter kommunalvalget i 2017 fremgik det, at tildelingen per elev skal op på landsgennemsnittet. Dette kræver en øget tilførsel per elev på 8.141,- svarende til godt 85 mio.

Som det fremgår af tabel 1 er Silkeborg Kommunes udgifter til folkeskolen pr. elev i regnskabet for 2017 60.108 kr.

Sammenligner man Silkeborg Kommunes serviceniveau med andre kommuner i Region Midtjylland, ligger Silkeborg Kommune nu lavere på listen.

I tabel 3 ses et reelt fald i nettotilførslen per elev på 599 kr. i perioden 2008-2017.

Indtægts/skattegrundlag

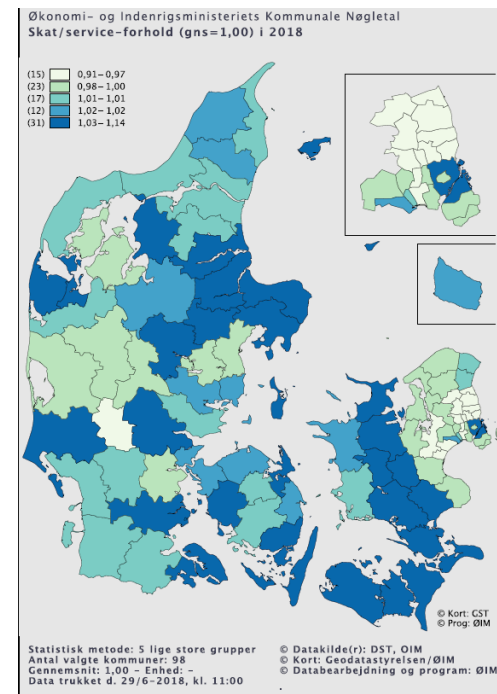
	2016	2017	2018
Skanderborg Kommune	183.617	187.148	192.413
Aarhus Kommune	178.857	186.162	189.315
Odder Kommune	179.357	182.191	185.487
Silkeborg Kommune	174.394	178.342	183.984
Samsø Kommune	169.287	171.666	181.399
Favrskov Kommune	170.255	173.807	180.115
Lemvig Kommune	174.849	171.814	179.655
Gennemsnit	169.722	172.909	177.269
Syddjurs Kommune	172.467	171.094	176.633
Ringkøbing-Skjern Kommune	169.635	171.404	175.984
Hedensted Kommune	168.126	169.945	175.314
Herning Kommune	164.247	166.689	171.134
Holstebro Kommune	167.755	166.358	170.231
Viborg Kommune	165.386	166.031	170.175
Struer Kommune	164.493	163.842	167.788
Horsens Kommune	160.147	162.551	167.192
Randers Kommune	157.483	159.423	164.203
Ikast-Brande Kommune	158.167	158.476	164.051
Skive Kommune	159.880	161.316	163.762
Norddjurs Kommune	154.848	157.972	160.497

Vi konstaterer:

Silkeborg Kommune ligger fjerde øverst, når man kigger på skattegrundlag. Kommunen ligger i runde tal 6.500 kr. over gennemsnittet i regionen.

Kortet til højre viser forholdet mellem skatteindtægter og serviceniveauet. Silkeborg ligger med forholdet 1,03. Dette betyder, at Silkeborg Kommune ligger i top nationalt, når det gælder skatteindtægter i forhold til forbruget på serviceområderne.

Silkeborg Lærereforening mener, at skattegrundlaget i en regional sammenligning legitimerer en øget økonomisk tilførsel til skolevæsenet. Silkeborg Kommune har igennem flere år ligget over det regionale gennemsnit uden det afspejles i tildelingen til skolerne.

Kilde Økonomi- og Indenrigsministeriet maj 2018

Lønsumsstyring

En gennemgående problemstilling for skolerne er timetildelingsmodellen. I de årlige budgetter fremgår det hvor mange lærere den enkelte skole kan ansætte i det enkelte budgetår. I tildelingsmodellen opereres der med en gennemsnitsløn for en lærer. Ligeledes er lagt ind i budgettet, hvor mange timer den enkelte lærer skal læse. Dette giver lønsummen som skolen har at løse opgaven for. MEN den politisk bestemte gennemsnitsløn er konsekvent angivet for lavt. Et estimat viser, at den enkelte skole mangler 4 til 8 % i at kunne dække de faktiske lønomkostninger. På papiret kan det se ud til, at en skole har plads til at ansætte 25 lærere til at løse skolens samlede opgaver, men reelt er der kun råd til 23 eller 24 lærere. Opgaven er normeret til et antal ansættelser, men reelt skal opgaverne fordeles på færre hænder.

Silkeborg Lærereforening mener:

- at lønsumsstyringen og den deraf følgende tildelingsmodel giver et misvisende billede af virkeligheden, sådan som den er anvendt. Budgettet angiver at skolen kan ansætte flere lærere end de reelt kan. Vi mener, at lønsummen skal afspejle den reelle gennemsnitsløn, da den enkelte lærer ellers tildeles en større undervisningsmængde.

Kvalitetsrapporten

Kvalitetsrapporten er et centralt redskab, som kan være med til at give et overordnet billede af, hvordan det går med elevernes undervisning, læring og trivsel på skolerne i kommunen.

Vi kommenterer på kvalitetsrapporten for 2016/2017.

Overordnet set følger Silkeborg Kommune landsgennemsnittet, men kan vi være tilfredse med det eller kan vi med rimelighed forvente mere?

Vi mener, at man skal have fokus på følgende områder:

- Målet om at 80 % skal være gode til dansk og matematik indfries ikke.
- I læsning i 4. klasse er andelen af de allerdygtigste faldet, og andelen med dårlige resultater steget.
- Karakteregennemsnittet ligger over landsgennemsnittet, men er faldet over de sidste 3 år.
- Lærerne mangler efteruddannelse i inklusion og arbejdet med to-sprogede børn.
- Der er en lav adgang til ressourcepersoner.
- Lederne overværer ikke undervisningen og giver ikke feedback.
- Antallet af elever, der modtager specialundervisning er faldet med 0,4 % de sidste 3 år.
- 1/3 af skolerne har ikke klare mål/strategi for etableringen af inkluderende læringsmiljøer.

Man kan også spørge om, det er de rigtige fokusområder, der stilles kvalitetsrapporten – eller rettere – hvad mangle vi svar på?

- Hvem varetager specialundervisningen på skolen? Er det højt kvalificerede uddannede lærere?
- Hvilken betydning har det for elevernes læring, at der sidder 25-29 i klassen uden mulighed for to-lærertimer?
- Har lærerne/skolerne mulighed for at følge op på de tiltag, eks. PPR kommer med?
- Giver de nationale test mening – kan de reelt bruges til noget, og er de generelt for svær til de klassetrin, de bruges på? Se nedenstående eksempel.
- Kan anvendelsen af § 16b bruges til at støtte bedre op om elevernes undervisning og læring?

Eksempler fra en 4. klasses test i dansk:

Ordsprog/talemåder:

Have noget i baghovedet?

Ords betydning:

Buntmager?

Desertere?

Del i 3 ord:

operereevaluererreparerer

moustachechefrum

internationaleastronomikarakterstik

Beskrivelse af en lærers arbejde

Her kommer en beskrivelse af en helt tilfældig dag i en tilfældig lærers arbejdsliv, som er meget repræsentativ for lærernes arbejdsdage i Silkeborg.

En dag på mellemtrinnet

Møder ind kl. 8:00 – finder bestemmelsesduge + net til 1. lektion i n/t – en kollega er forsinket, så bliver spurgt om jeg vil tage læsebåndet – så må planlagt kopiering udskydes til senere – under læsebånd tjekkes Intra - mail fra forældre, der beder mig sende elev til tandlæge kl. 11:00.

Kl. 8:40 – efter læsebånd er der n/t – kort intro på klassen for 22 elever – tur til søen – to elever kan ikke enes om fiskenet – en får næseblod – midtvejs kigges på fangsten af smådyr – nødvendigt at bevæge sig hjemad i rette tid, da jeg har gårdvagt i 10-pausen – elever skal lige omkring n/t-lokalet for at aflevere og rengøre net – op i klassen for at sørge for at elever får påbegyndt deres madpakker.

Kl. 10:05 – op til lærerværelset – møder kollega, hvor vi hurtigt aftaler møde dagen efter i 12-pausen omkring elev – gårdvagt – det ringer ind – hurtigt orientere klasselærere for 6. kl, da 2 elever herfra har været i konflikt i frikvarteret – videre til egen klasse.

Kl. 10:35 – matematik – intro til brøker/procent/decimaltal – sætter eleverne i gang – 3 elever har normalt støtte i matematik, men ikke denne ene time – jeg har andet materiale til dem, men nåede ikke at kopiere det i morges – jeg må forlade klassen – tager en elev med mig, som jeg ved, har svært ved at være i ro uden lærer – jeg kopierer – hurtigt tilbage til klassen – halvvejs i dette modul skiftes klasse – inde i

den anden klasse køres samme intro og eleverne arbejder – en elev er meget ukoncentreret og forstyrrer de andre – jeg laver specielle aftaler med eleven – krydser af hvilke opgaver jeg forventer, der laves – efter 5 opgaver er der speciel praktisk opgave til ham – i dag skal han hjælpe mig med at sortere spillekort, så jeg får 3 intakte sæt kort – derefter skal han igen lave 5 opgaver – det er nødvendigt, at jeg sidder hos ham for at holde hans koncentration på opgaven – kommer pludselig i tanke om elever, der skal sendes til tandlæge – til sidst i timen skitseres programmet for fagdagen næste dag – eleverne mindes om at medbringe vinkelmåler.

Kl. 12:05 – tilbage til lærerværelset/arbejdsplads – klippe små ark ud til fysisk aktivitet til næste modul i tysk – koordinere undervisning med kollega til næste dag – samtale med elev, der er dårlig og gerne vil hjem – kontakt til forældre, der vil hente eleven inden for ½ time.

Kl. 12:25 – pause – samtale med kolleger ved bordet – kl. 12:35 – ud i skolegården og hænge QR-koder op til tysk.

Kl. 12:45 – tysk – intro til undervisningen – kort repetition af kendeord – ud på QR-løb i skolegården – derefter opsamling på klassen – intro til opstart på produktion af vendespil med ord fra QR-løbet – de små brikker anvendes – en elev med IT-rygsæk har tekniske problemer i forhold til sin computer – forsøger at løse dette, men må opgive – ele-

ven må samarbejde med en anden elev – halvvejs i modulet byttes klasse – samme program i den anden klasse – 3 brikker fra QR-løbet er væk – til sidst i timen sendes 2 elever ud for at indsamle resterende brikker.

Efter endt time tilbage til arbejdsplads – gøre klar til sidste lektion – tjekker Meebook, at planen holder – Intra tjekkes, da forældre skal svare på tilmelding til forældremøde næste uge.

Kl. 14:30 – kollega og jeg starter fælles op på årgangen – deles i lille og stort hold – jeg går med lille hold i et andet lokale – i dag fokus på faglig læsning – jeg kommer i tanke om, at jeg glemte at bede IT-vejleder om hjælp til IT-rygsæk-eleven – jeg beslutter derfor at lave fælles oplæsning – elever byder ind på skift med svar på faglige spørgsmål – de sidste 15 min arbejdes med individuelt arbejde – en elev har glemt sit hæfte derhjemme – tilbage til årgangen – dukse rydder op – programmet for den følgende fagdag gennemgås – eleverne går hjem.

Nu skal materialer til fagdagen findes – ligeledes skal selve introduktionen til de forskellige aktiviteter organiseres.

Udtalelser fra lærere

Det kunne gøre skolen i Silkeborg bedre, at lærerne ikke var nødt til at kopiere uhensigtsmæssigt meget og føle sig nødsaget til at omgås gældende regler, da budgetterne er så skræbete, at der ikke er råd til at købe de fornødne materialer til eleverne.

Kl. 16 – fri – nåede ikke at ringe til elevs forældre ang. bekymring – nåede ikke at finde materialerne til fagdagen – må udskydes til næste morgen.

Der skulle være flere timer, hvor der er to voksne til steder i klasserne. Så kunne man måske undgå, at kollegaer omtaler stress-sygemeldte lærere med et resignerende: "Hun havde også en svær klasse". Det er vores arbejdsmiljø, der er på spil, og tænk engang, at kulturen er ved at blive sådan, at vi bare accepterer, at stressrelaterede sygemeldinger er en helt forventelig ting i skoleverdenen. Chokerende.

Musiklærerens ressourcer kunne bruges på at dygtiggøre eleverne i stedet for at gå tiggengang ved musikbutikker m.v. At have et budget på 5 kroner pr. elev årligt til at dække musik er helt til grin, når budgettet både skal dække indkøb af instrumenter, lærebogsmaterialer, klassesæt og dagligt vedligehold af lokalet. Ifølge musiklærerforeningen ligger landsgennemsnittet på omkring 25 kroner pr. elev årligt.

Silkeborg Lærereforening mener

Det viser med alt tydelighed, at denne mellemtrins lærer oplever de samme udfordringer, som Alexandra Instituttets rapport "Alene med børnene i centrum" fra 2014-2015 pegede på. De har mange forskellige roller, der er mange skift mellem rum, aktiviteter og børn og hverdagen er uforudsigelig.

Pengene fra konstitueringsaftalen vil falde på et tørt sted. Hvis man ser på denne læreres arbejdsdag, kan vi pege på følgende områder, hvor pengene kunne gøre afgørende forskel (listen er ikke udtømmende):

- Vikardækning – at der er ressourcer til at sætte vikar på, så kollegaer ikke bliver nødt til at dække hinanden, og så forberedelse eller andre opgaver udskydes eller forsvinder.
- Der er i denne lærers arbejdsdag ingen tid og ro til forberedelse af og refleksion over undervisning for læreren og i lærerteamet – at der er afsat tilstrækkelig tid til den kvalitative evaluering af hvem, der lærer og trives, og hvem der ikke gør, og hvad der kan ændres så alle lærer noget.
- Feedback til eleverne – at eleverne får respons på undervisningen og deres læring.
- To – lærertimer – at der eksempelvis er mulighed for at dele en klasse, så undervisningsdifferentiering kan blive en realitet.
- Specialundervisningstimer – at de børn, der har et reelt behov, får den nødvendige hjælp.
- Mangel på pauser – at lærerne arbejder i deres pauser for at kunne nå det hele.
- En generel presset hverdag – bl.a. det faktum, at man skal afslutte en klasse og på samme tid eks. have en gårdvagt samt mange skift.
- Forældrekontakten bliver nødt til at foregå i undervisningen, da der ikke er tid til det ellers i løbet af en arbejdsdag.

Konklusion

Om besparelser på skoleområdet er begrundet i et faldende elevtal eller i en procentvis besparelse er fuldstændig lige meget for lærerne ude på skolerne. Resultatet er det samme for dem. De skal undervise mere, have flere børn i klasserne – flere børn med store vanskeligheder, der skal inkluderes i klasserne, der er længere vej til hjælp fra eks. PPR, der er færre penge til undervisningsmidler og de kommer til at være endnu mere alene i klasserne.

Det er uholdbart og det er derfor, at vi holder Byrådet fast på konstitueringsaftalen fra kommunalvalg 2017. Det er uden tvivl afgørende for vores børns skolegang, at der tilføres langt flere ressourcer til området.

Den økonomiske tildelingsmodel for folkeskolen i Silkeborg dikterer, at der skal være mindst 8 % af de tildelte resurser til frie timer udover det undervisningstimerne eleverne skal. Det vil sige, at modellen burde sikre, at der var mindst 1 lærer til hver klasse til hver lektion, samt ekstra "Frie timer til alt det en lærer derudover skal lave. Men der er ikke 8 % "Frie timer" til vikardækning, to-lærertimer, holddeling, supplerende undervisning, Pædagogisk Læringscenter m.m. på skolerne, da lønsumsstyringen, som beskrevet i denne budgetinformation resulterer i, at skolerne på forhånd mangler 4 til 8 % i lønsummen, og her bruges de "Frie timer" til at fylde op med.

Desuden er den demografiske besparelse på elevtallet fiktiv. I Folkeskoleloven står der, at der skal være en lærer til en klasse i et fag, og at elev nummer 29 udløser en ny klasse. Men når Silkeborg Kommune næste år har 94 færre elever, og når skolerne af denne grund ikke tilføres lige så meget pga. det faldende elevtal, så hænger økonomien ikke sammen med virkeligheden. Teoretisk skulle færre elever betyde færre udgifter til lærere, men da det faldende elevtal ikke falder i pakke af 28 elever på en skole, så fører faldet i elevtallet ikke til færre lærerudgifter. Den demografiske model fører derfor til en utilsigtet besparelse. Silkeborg Lærerforening vil derfor gerne anbefale, at den økonomiske tildeling blev givet som en klassetildeling i stedet for som i dag en elevtildeling, da dette ville sikre budgettet mod disse utilsigtede besparelser.